

Tanker om kønsopdelt konfirmationsforberedelse

Kønsdebatten er oppe i tiden – ikke mindst efter et afsnit af Den Store Bagedyst, hvor en deltager ifølge dommerne misforstod temaet ›mandehørm«, da han lavede en lyserød kage. For hvad er en rigtig mand? Og hvad er en rigtig kvinde? Eller, når vi ser på konfirmanderne: Hvordan er drenge, og hvordan er piger? Og har de brug for noget forskelligt i undervisningen?

Af Pernille Nærvig Petersen, sognepræst i Brøndbyøster sogn og pædagogisk konsulent i Helsingør Stif

Da jeg begyndte at arbejde i min nuværende kirke i 2011, havde de kønsopdelt konfirmationsforberedelse med to undervisere. Den ene underviser havde pigerne frem til jul og drengene efter jul – og omvendt for den anden underviser. Jeg nåede at prøve at have både pigeholdet og drengeholdet. Og må med det samme sige, at jeg ikke er tilhænger af total kønsopdelt undervisning (men kan se muligheder i kønsopdeling i enkelte lektioner/aktiviteter). Jeg tager afstand fra en total kønsopdeling både ud fra mine erfaringer, men også ud fra mere principielle grunde, og vil i det nedenstående begynde med det sidste.

»... der er en meget stor fare for, at man underviser ud fra stereotyper, hvis man taler om drengeundervisning og pigeundervisning.«

Principielle overvejelser

Der er forskelle på piger og drenge i forhold til adfærd og undervisningsbehov, når vi ser statistisk på det. Men variationerne inden for hvert køn er meget store. Det er ikke alle drenge, der er ligesom toppen af normalfordelingen – og heller ikke alle piger, der er ligesom gennemsnittet af piger. Jeg synes, der er en meget stor fare for, at man underviser ud fra stereotyper, hvis man taler om drengeundervisning og pigeundervisning. Hvis man f.eks. underviser ud fra stereotypen om de vilde, aktive drenge, så risikerer man at glemme at variere sin undervisning, så de drenge, der falder uden for kassen, også tilgodeses. Og hvis piger er defineret som at være verbale og kreative, og man indretter undervisningen efter det, så mangler der noget i undervisningen, der kan tilgodeses de vilde piger, der har brug for at rende ud og spille fodbold.

Kort sagt synes jeg ikke, at vi kan nøjes med to kasser til at beskrive konfirmanderne. Pige-dreng-dikotomien er for overfladisk og levner ikke plads til, at hver konfirmand er unik også uanset køn. Og bruger vi de to kasser til at planlægge vores undervisning, risikerer vi nemt at undervisningen ikke bliver varieret nok, og at de piger og drenge, der falder uden for vores konstruerede opfattelse af, hvad en dreng er, og hvad en pige er, i heldigste fald ikke får så meget ud af undervisningen og i værste fald føler sig forkert og udenfor. Der skal også være plads til larmende piger og stille drenge. Og der skal være plads til, at vi alle har flere sider i os – nogle gange er jeg stille, andre gange er jeg larmende, nogle gange vil jeg gerne sidde og tegne, andre gange vil jeg gerne tonse. Og det er ikke kønnet, der afgør, hvilken handlemåde, der er acceptabel for mig.

I artiklen ›Piger er ikke mere stille end drenge – men det tror læreren‹, <http://www.folkeskolen.dk/66044/piger-er-ikke-mere-stille-end-drenge--men-det-tror-laereren>, beskrives hvordan de stereotype forestillinger om larmende drenge og stille piger betyder, at lærere behandler drenge og piger meget forskelligt og giver drengene skyld for uro i klassen – også selvom observationer viser, at drengene ikke var mere larmende. Og børnene tager den opfattelse på sig og prøver at leve op til lærerens forventninger. Forfatteren mener, at lærerne skal gøre op med kønsstereotyperne, og at eleverne skal have mulighed for at blive set og hørt i klassen i deres store forskellighed.

Erfaringsbaserede overvejelser

Jeg oplevede i min egen undervisning af drengeholdet, at de mere tænksomme drenge ikke fik så meget plads. De ville nok have haft gavn af en undervisning sammen med pigerne. Min mandlige kollega oplevede, at drengene ikke spillede så meget op til hinanden, når der ikke var piger til stede. Jeg oplevede, at de stadig spillede op til hinanden og skulle have hierarkiet på plads, selvom der ikke var piger. Jeg tænker, at det kan skyldes, at han som mand var førerhund i flokken og derfor fik lagt en dæmper på magtkampene nedadtil, mens jeg som kvinde ikke kunne indtage den samme førerposition. Men det er blot lommefilosofiske overvejelser. Drengeholdet var svært at styre for mig. Pigeholdet var nemmere for mig at have med at gøre. Der var mange samtaler og også mange kropslige aktiviteter. Pigerne sagde selv, at de nok sagde mere, når der ikke var drenge, fordi de ikke blev så generte. Men jeg synes stadig, at vi manglede input fra de drenge, der nogle gange kommer med skæve og anderledes vinkler. Jeg oplever til tider, at pigerne lidt mere er blevet socialiseret ind i rollen som pæn pige og derfor ikke kommer med de vilde og sjove udsagn.

»Grundlæggende synes jeg, at både piger og drenge kommer til at mangle noget, når de kun undervises hver for sig. Men jeg synes, det er en rigtig fin variationsmulighed blandt mange andre.«

En foreløbig konklusion

Grundlæggende synes jeg, at både piger og drenge kommer til at mangle noget, når de kun undervises hver for sig. Men jeg synes, det er en rigtig fin variationsmulighed blandt mange andre. Et par gange med kønsopdelt undervisning kan betyde, at man kommer til at tale om noget andet. En kollega fortæller, at når hun har haft piger alene, så kan der opstå samtaler om sex og abort og andet, som ikke ville opstå på et blandet hold. Og lige sådan kan man også få andre emner i spil med drengene, når der ikke sidder piger med. Så kønsopdelt undervisning kan bruges nogle gange enten til at bringe emner op, som ikke ville fungere, når det andet køn er tilstede eller til at skabe en variation i grupperne. I den sidste variant kunne man også vælge at opdele konfirmanderne efter, hvem der foretrækker lidt vilde fysiske aktiviteter og hvem, der foretrækker samtalebaserede aktiviteter – så kunne de vilde piger og de stille drenge få lov til at være med der, hvor de ›passer‹.